

Legnica, dnia 23 września 2021 r.

L/Z.5183.46.2021.JW

Pan Szymon Wientzek
Pełnomocnik Gminy Jawor
ul. Rot. W. Pileckiego 15/7
59-140 Chocianów

Dotyczy: pisma z dnia 09.08.2021 r. (data wpływu: 09.08.2021 r.) z prośbą o wydanie zaleceń konserwatorskich - opinii w zakresie 12 zadań inwestycyjnych realizowanych w ramach projektu pn. „Adaptacja do zmian klimatycznych poprzez budowę zielono-niebieskiej infrastruktury w Gminie Jawor”

W odpowiedzi na ww. pismo oraz po analizie przedłożonej dokumentacji stanowiącej Program Funkcjonalno-Użytkowy dla zadania inwestycyjnego pn. „Adaptacja do zmian klimatycznych poprzez budowę zielono-niebieskiej infrastruktury w Gminie Jawor”, w tym analizie części rysunkowej dokumentacji zawierającej podkłady mapowe oraz częścią opisową stanowiącą, uprzejmie informuję:

- a) wszystkie planowane działania mieszczą się w granicach historycznego układu urbanistycznego miasta Jawor wraz z parkiem miejskim, który jest zabytkiem w myśl art. 3 pkt 1 i pkt 12 *ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami* (t.j. Dz.U. z 2021 r., poz. 710) i podlega ochronie na podstawie art. 6 ust. 1 pkt 1 lit. b i g ww. ustawy bez względu na stan zachowania oraz są przeznaczone do ujęcia w Gminnej Ewidencji Zabytków;
- b) 9 z planowanych działań wchodzi w granice ośrodka historycznego miasta Jawora, który jest wpisany do rejestru zabytków pod numerem A/2638/363 **decyzja wojewódzkiego konserwatora zabytków z dnia 25.11.1956 r.**
- c) „*akceptowalny sposób rewitalizacji*” obszarów musi dążyć do zachowania w jak najlepszym stanie jak największej ilości oryginalnej substancji zabytku, a wszelkie nowe działania winny być podejmowane w oparciu o materiały historyczne zebrane po wykonanej kwerendzie;

d) do przedłożonej dokumentacji wnoszę następujące uwagi i zalecenia:

Część opisowa

- usunięcie drzew i krzewów winno wynikać jedynie ze stanu fitosanitarnego, nie zaś ze względów kompozycyjnych;
- w zakresie zbiorników retencyjnych podziemnych należy szczegółowo wskazać głębokość ich posadowienia;
- zakres prac wskazy w części opisowej winien mieć swoje odzwierciedlenie w części rysunkowej;
- elementy małej architektury winny być spójne stylowo i materiałowo w obrębie ośrodka historycznego miasta;
- elementy małej architektury wprowadzane na teren parku winny być dostosowane do już istniejących;
- należy sprecyzować rodzaje nawierzchni poszczególnych wnętrz oraz nawiązać do nawierzchni już istniejących na terenie ośrodka historycznego miasta płyty i kostka granitowa, jednakże dopuszczalna jest również nawierzchnia z ażurowej kostki

betonowej, aczkolwiek konieczne jest wskazanie konkretnego wzoru wprowadzanej kostki;

- zaleca się wykonanie jak największej ilości nawierzchni przepuszczalnych - mineralnych z ekokraty lub jak wskazano w dokumentacji na stronie 36 rys. 19;
- należy w całości wykreślić zapisy dotyczące znalezisk na terenie prac, ponieważ zapisy te stoją w sprzeczności art. 32 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, który stanowi: *Kto, w trakcie prowadzenia robót budowlanych lub ziemnych, odkrył przedmiot, co do którego istnieje przypuszczenie, iż jest on zabytkiem, jest obowiązany:*
 - 1) *wstrzymać wszelkie roboty mogące uszkodzić lub zniszczyć odkryty przedmiot;*
 - 2) *zabezpieczyć, przy użyciu dostępnych środków, ten przedmiot i miejsce jego odkrycia;*
 - 3) *niezwłocznie zawiadomić o tym właściwego wojewódzkiego konserwatora zabytków, a jeśli nie jest to możliwe, właściwego wójta (burmistrza, prezydenta miasta).*

Część rysunkowa

- rysunki winny posiadać oznaczenie poszczególnych nawierzchni wprowadzanych w projekcie;
- w legendzie winny być wyjaśnione wszystkie oznaczenia wprowadzone na rysunku;
- w zakresie zagospodarowania wokół fontanny na terenie parku należy podkreślić iż w obrębie basenu fontanny gdzie planowane są nasadzenia róży okrywowej aktualnie istnieją płyty granitowe, które zostały wykonane wraz z remontem fontanny uroczyscie otwartej wiosną 2021 r., w związku z czym nie zaleca się wprowadzania tam dodatkowych nasadzeń;
- wszystkie istniejące drzewa należy oznaczyć wraz z zasięgiem korony;
- należy zrezygnować z nasadzeń sosny górskiej, która nie stanowi krzewu typowego do krajobrazu miejskiego a jest typowym krzewem górskim;
- zielone tarasy przy parkingu stanowiące przedpole ekspozycji zamku należałoby przełamać wprowadzając np. barwinek, bluszcz pospolity, jak również wprowadzając pojedyncze nasadzenia drzew w celu stworzenia bardziej surowej formacji roślinnej nawiązując do budowli jaką otacza, dopuszcza się również aranżację w postaci łąki kwietnej;
- w obrębie przedpola zamku od strony północnej (skarpa ze schodami - zejście z parkingu na teren placu targowego) należy zrezygnować z drzew gatunku klon jawor o kulistej koronie, zaś w kwestii wprowadzanych gabionów należy wskazać zasadność ich wprowadzania i uszczegółwić ich formę; należy przeanalizować kwestię wprowadzenia nasadzeń szpalerowych w obrębie korony skarpy.

Do pozostałej części dokumentacji nie wnoszę uwag.

Należy zauważyć, że istotne jest podejmowanie w obszarze zabytkowym działań, które nie będą skutkowały uszczerbkiem dla chronionych wartości, a będą prowadziły do poprawy warunków środowiskowych w przestrzeni miejskiej.

W związku z powyższym wskazano aby planowane prace wzięły pod uwagę zarówno walory historyczne terenów, ale również rozwiązania pro środowiskowe. Wprowadzanie zieleni w przestrzenie wśród zabudowy jest niezwykle istotne wobec postępujących zmian klimatycznych, a także w celu zachowania zrównoważonego rozwoju. Wprowadzanie zieleni wraz z wprowadzaniem nawierzchni przepuszczalnych i zbiorników retencyjnych doprowadzi do zmniejszenia czy też zminimalizowania ilości tzw. wysp ciepła, i wpływie pozytywnie na miejski mikroklimat. Dodatkowo

istotne jest również wprowadzenie gatunków drzew, krzewów typowych dla krajobrazu polskich miast i miasteczek co jest istotne dla ochrony zabytkowych wartości układu urbanistycznego.

W kontekście zabytków archeologicznych uprzejmie informuję, iż pracom ziemnym winny towarzyszyć badania archeologiczne. W związku z czym wymagane jest **uzyskanie pozwolenia konserwatora zabytków w trybie art. 36 ust. 1 pkt. 5 ustawy z dnia 23 lipca 2003r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (tekst jednolity Dz. U. z 2021 r. poz. 710).**

Pozwolenie konserwatora zabytków na prowadzenie badań archeologicznych należy uzyskać przed przystąpieniem do planowanych prac, nie jest ono wymagane na etapie starania się o pozwolenie na budowę.

- W tym celu Inwestor winien złożyć wniosek o wydanie pozwolenia na prowadzenie badań archeologicznych w oparciu o *rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 2 sierpnia 2018r. w sprawie prowadzenia prac konserwatorskich, prac restauratorskich i badań konserwatorskich, przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków albo na Listę Skarbów Dziedzictwa oraz robót budowlanych, badań architektonicznych i innych działań przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków, a także badań archeologicznych i poszukiwań zabytków (Dz. U. z 2021 r., poz. 81).*

Na prowadzenie prac na terenie wpisanym do rejestru - ośrodek historyczny miasta Jawora - **należy uzyskać pozwolenie wojewódzkiego konserwatora zabytków.**

W tym celu należy złożyć odpowiedni wniosek o wydanie pozwolenia na prowadzenie robót budowlanych **przy zabytku** wpisanym do rejestru zabytków w oparciu o *rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 2 sierpnia 2018 r. w sprawie prowadzenia prac konserwatorskich, prac restauratorskich i badań konserwatorskich przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków albo na Listę Skarbów Dziedzictwa oraz robót budowlanych, badań architektonicznych i innych działań przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków, a także badań archeologicznych i poszukiwań zabytków (Dz. U. z 2021 r., poz. 81).* Wzory wniosków są dostępne na stronie <http://wosoz.ibip.wroc.pl/public/?id=95848>.

W załączeniu zwrot 1 egzemplarza dokumentacji stanowiącej część opisową - Program Funkcjonalno-Użytkowy oraz 2 egzemplarze części graficznej bez podkładu mapowego, trzeci egzemplarz części graficznej z podkładem mapowym pozostaje w aktach sprawy.

Z up. Dolnośląskiego
Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków
we Wrocławiu
mgr Leszek Dobrzyński
KIEROWNIK DELEGATURY
w Legnicy

Otrzymują:
- adresat

aa teczka obiektu - Jawor (całość) JW
aa teczka obiektu – Jawor

Klauzula Informacyjna o przetwarzaniu danych osobowych

Zgodnie z art. 14 ust. 1 i 2 ogólnego rozporządzenia o ochronie danych Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. (dalej RODO) informujemy, że:

1. Administratorem danych osobowych jest Dolnośląski Wojewódzki Konserwator Zabytków z siedzibą we Wrocławiu (50-243) przy ul. Łokietka 11, z którym można nawiązać kontakt:
 - A. osobiście, poprzez umówienie wizyty;
 - B. telefonicznie pod nr 71 343 65 01
 - C. mailowo: dwkz@dwkz.pl
 - D. korespondencyjnie : Dolnośląski Wojewódzki Konserwator Zabytków, ul. Łokietka 11, 50-243 Wrocław.
2. W sprawach związanych z danymi osobowymi można kontaktować się z inspektorem ochrony danych w Wojewódzkim Urzędzie Ochrony Zabytków we Wrocławiu:
Inspektor: Mateusz Adamczyk
Adres e-mail: iod@dwkz.pl
lub w siedzibie urzędu: Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków we Wrocławiu, ul. Łokietka 11, 50-243 Wrocław.
3. Administrator gromadzi dane osobowe w celu realizacji zadań wynikających z obowiązującego prawa, w szczególności ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami na podstawie art. 6 ust. 1 lit e RODO w celu przeprowadzenia postępowania administracyjnego. W związku z powyższym dane gromadzone dane osobowe mogą być przekazywane:
 - A. podmiotom upoważnionym na podstawie obowiązujących przepisów prawa (np. Sądy, prokuratura, jednostki policji etc.);
 - B. podmioty, które przetwarzają dane na podstawie zawartej przez Administratora umowy o przetwarzanie danych osobowych (np. kancelarie adwokackie reprezentujące Dolnośląskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, firmy informatyczne sprawujące nadzór nad siecią informatyczną, w której zapisane są gromadzone dane etc.)
4. Podanie danych osobowych jest dobrowolne, jednakże niepodanie danych niezbędnych do przeprowadzenia postępowania administracyjnego, m.in. takich jak imię, nazwisko, adres do korespondencji, w szczególnych sytuacjach nr PESEL może spowodować odmowę wszczęcia postępowania, wskutek braku możliwości ustalenia i identyfikacji strony postępowania administracyjnego w rozumieniu art. 28 kodeksu postępowania administracyjnego. Powyższe nie dotyczy jeżeli przepis obowiązującego prawa nakłada na stronę obowiązek wskazania określonych w danym przepisie prawnym danych identyfikujących tą osobę.
5. Zebrane dane nie będą przekazywane do Państw trzecich.
6. Dane osobowe będą przetwarzane przez okres niezbędny do realizacji wskazanego w pkt 3 celu przetwarzania, w tym również obowiązku archiwizacyjnego wynikającego z odrębnych ustaw i innych przepisów prawa.
7. Każdy, kogo dane osobowe są przetwarzane przez Dolnośląskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, ma prawo do:
 - A. dostępu do treści zgromadzonych danych;
 - B. sprostowania danych;
 - D. ograniczenia przetwarzania danych;
 - E. przenoszenia danych;
 - F. wniesienia sprzeciwu wobec przetwarzania danych.
8. Zgromadzone dane osobowe dane nie będą poddawane zautomatyzowanemu podejmowaniu decyzji, w tym również profilowaniu.
9. Każdy, kto uważa, że jego dane są przetwarzane w sposób nieprawidłowy ma prawo złożenia skargi do Prezesa Urzędu Ochrony Danych Osobowych, ul. Stawki 2, 00-193 Warszawa, Tel. 606-950-000.